

DOCCENTENHANDLEIDING

ANIMATIEFILM: WAT ZIE EN HOOR JE?

FILMPROGRAMMA samengesteld voor groep 8 door:
Cultuurpodium Groene Engel

VOORWOORD

Handleiding OKVO

Beste leerkracht,

Wat leuk dat je aan de slag gaat met de handleiding van het OKVO Basismenu! De zes professionele culturele instellingen in Oss hebben een prachtig programma gemaakt waarin je leerlingen een culturele instelling bezoeken en kennis maken met een van de disciplines: beeldende kunst, literatuur, muziek, theater, audiovisueel, cultureel erfgoed en dans. Het Basismenu biedt jouw leerlingen een stevige fundering binnen zijn of haar culturele ontwikkeling.

In deze handleiding vind je alles wat je nodig hebt om goed voorbereid de culturele instelling te bezoeken. Heb je vragen of opmerkingen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met mij of een van de culturele instellingen. Wij helpen je graag verder.

Namens alle culturele instellingen, veel plezier en inspiratie gewenst!

Janne Pisters, coördinator OKVO

Het Basismenu van OKVO voorziet in:

- De **kerndoelen** van de leergebieden kunstzinnige oriëntatie (54,55,56), oriëntatie op jezelf en de wereld (51,52,53) en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs (1,5,9).
- Drie **vermogens** van de Cultuurloper: onderzoekend vermogen, creërend vermogen en reflecterend vermogen.

Wil jij meer OKVO op jouw school? Dat kan met het plusmenu. Zie www.okvo.nl

INHOUD

Docentenhandleiding Animatiefilm: wat zie en hoor je?

VOORWOORD	2
INLEIDING	4
PRAKTISCHE INFORMATIE	5
VOORBEREIDING	
Les 1 Het Verhaal	6
Introductie door de leerkracht	6
Opdracht 1: Einde Verhaal!	7
Les 2 Karakters	8
Introductie door de leerkracht	8
Opdracht 2: Karakter op papier	8
Les 3 Geluid	9
Opdracht 3: Geluid	9
Les 4 Zelf een animatie maken!	10
Opdracht 4.1 en 4.2: Zelf een animatie maken	10
FILMPROGRAMMA	
REFLECTIE	
Les 5 Recensie	11
Opdracht 5: Recensie schrijven	11
OVER OKVO	
Bij OKVO maken leerlingen kennis met kunst en cultuur in Oss!	12
Partners	12
Colofon	12

INLEIDING

De voorstelling/activiteit

In het basismenu voor groep 8 wordt de discipline audiovisueel behandeld. De kinderen bezoeken Groene Engel voor een filmprogramma.

Het programma

Wat leuk dat je met je klas naar Groene Engel komt voor het animatiefilmprogramma. Tijdens dit programma krijgen de leerlingen eerst een korte uitleg over wat film is en welke disciplines eraan ten grondslag liggen zodat beeldtaal beter wordt begrepen en film kijken leuker wordt. Zo worden de basiselementen van een film: 'verhaal', 'acteren', 'camera' en 'geluid' op een laagdrempelige en toegankelijke manier aan de kinderen uitgelegd. Daarna volgen er enkele korte animatiefilms. Na elk filmpje gaat de educatiemedewerker van Groene Engel een korte interactie aan met de kinderen over het filmpje dat ze gezien hebben. Dat gebeurt aan de hand van een vraag over een van de basiselementen van een film (acteurs, geluid, camera en verhaal).

Het programma duurt ongeveer één uur en de animatiefilms zijn zonder dialoog: de kracht van de beeldtaal staat centraal.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Bereikbaarheid

- Het filmprogramma vindt plaats in de zaal van cultuurpodium Groene Engel. Groene Engel zit in de Kruisstraat in Oss, nummer 15.
- Als de leerlingen met de fiets komen is er voldoende gelegenheid om de fiets te stallen.
- Kom je met auto's, houd dan rekening met het betaald parkeren. Je bent ruim een uur bij ons. Rondom Groene Engel is er voldoende parkeergelegenheid.

Het filmprogramma

- Het bezoek aan het filmprogramma duurt ongeveer een uur.
- Begeleiders (ouders) kunnen de zaal ook in om het filmprogramma te volgen.
- Bij aankomst bij Groene Engel worden jullie ontvangen door een medewerker van het cultuurpodium.
- De kinderen kunnen hun jassen ophangen in de garderobe.
- Na het ophangen van de jassen is er kort gelegenheid om gebruik te maken van de toiletten. Tijdens het filmprogramma kunnen de kinderen niet naar het toilet.
- Er kunnen ook kinderen van een andere school aanwezig zijn bij het filmprogramma.
- Er mag niet gegeten en gedronken worden in de filmzaal.
- De telefoons moeten uitgezet worden.
- Van de leerkrachten en begeleiders wordt verwacht dat zij er tijdens de voorstelling op toezien dat alle kinderen in de zaal kunnen genieten van de voorstelling.

Evaluatie

- We vinden jouw mening belangrijk. Vul daarom na afloop van het bezoek de evaluatie in. Zo verbeteren we ieder jaar ons OKVO programma!
- De evaluatie kun je vinden op de website bij de pagina van jouw groep.

Vragen?

Heb je vragen over het filmprogramma, neem dan contact op met Femke Teunissen:

T (0412-630802) - E femketeunissen@groene-engel.nl

LES 1

Vorbereidend: Het Verhaal

In deze vorbereidende les krijgen leerlingen eerst uitleg over wat een animatiefilm is en hoe het gemaakt wordt. Daarna gaan de leerlingen aan de hand van een fragment van een animatiefilm zelf bedenken hoe het verhaal uit het filmpje afloopt.

PRAKTISCHE INFO

Benodigheden: digibord voor vertoning film, schrijfpapier

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Opdracht 1: 30 minuten (afhankelijk van tijd die je geeft om te schrijven)

Kerdoel: 55

INTRODUCTIE DOOR DE LEERKRACHT

Animatie betekent iets stilstaand tot leven wekken. Het woord stamt van het Latijnse animare (leven inblazen). In animatie komen dingen en voorwerpen tot leven die in werkelijkheid niets kunnen of zelfs niet eens bestaan!

Tekenfilms

Tekenfilms zijn de bekendste vorm van animatie, dit noemen we ook wel 2D animatie. Bij deze vorm is alles plat en zie je geen diepte. Bij 3D animaties zie je dat wel. Deze animaties worden meestal gemaakt met de computer, zoals Toy Story.

Stop Motion

Maar animeren kan ook met knipsels, foto's, voorwerpen als bouwsteentjes, klei, poppen of favoriete knuffels. Een animatiefilm met voorwerpen heet stop motion. Een stop motion animatie maak je door heel veel foto's te maken. Op elke foto is er iets veranderd aan het voorwerp. Wanneer je alle foto's achter elkaar afspeelt, lijkt het dan net alsof het voorwerp beweegt. Er zijn wel 24 foto's per seconde nodig om een animatiefilm te maken met vloeiende bewegingen. Voor een film van 5 minuten zijn dus zo'n 7000 plaatjes nodig (5 minuten maal 60 seconden maal 24 beelden)!

Bekijk hier hoe een animatie gemaakt wordt:

<https://studio.hetklokhuis.nl/project/20/Stop-motion-animatie>

(ook te vinden op de OKVO-site bij Groep 8 beeldmateriaal)

OPDRACHT 1: EINDE VERHAAL!

In deze eerste opdracht wordt aan de hand van een fragment uit een animatiefilm aan de leerlingen de vraag gesteld hoe zij denken dat het verhaal afloopt. Lukt het de leerlingen om hun fantasie de vrije loop te laten en een eigen einde van het verhaal te bedenken? Tot slot kan het filmpje verder bekeken worden en kunnen leerlingen zelf ervaren of het overeenkomt met hun verwachtingen.

LET OP:

Kies één van de twee filmpjes (Combinatieklassen hebben wellicht Musicidio vorig schooljaar al gezien).

- Start het filmpje [Musicidio](#) - wachtwoord = [gaitas_ferriol](#) (ook te vinden op de OKVO-site bij Groep 8 beeldmateriaal) en laat het doorspelen tot 3 minuut 22 sec.

OF

Start het filmpje [Ray's Great Escape](#) (ook te vinden op de OKVO-site bij Groep 8 beeldmateriaal) en laat het doorspelen tot 2 minuut 19 sec.

- Laat de leerlingen op schrijfpapier bedenken hoe het verhaal verder gaat.
- Als de leerlingen klaar zijn, laat enkelen voorlezen wat zij bedacht hebben.
- Laat de rest van het filmpje zien.
- Bespreek na afloop hoe het komt dat er een ander verhaal ontstaat.

LES 2

Vorbereidend: Karakters

In deze les gaat het over de karakters, de 'acteurs', uit een animatiefilm. De leerlingen bekijken eerst een korte animatiefilm met duidelijke karakters. Daarna gaan ze zelf een karakter verzinnen en op papier tekenen.

Uitdaging bij deze opdracht is hoe je in de tekening kan laten zien of het karakter aardig, boos, gemeen of verlegen is.

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: digibord voor vertoning film, tekenpapier, kleurpotloden en stiften, werkblad 2

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Opdracht 2: 25 minuten (afhankelijk van tijd die je geeft om te tekenen)

Kerdoelen: 54

INTRODUCTIE DOOR DE LEERKRACHT AAN DE GROEP

Een animatiefilmer bedenkt eerst een verhaal, maar hij moet ook goed nadenken over de hoofdrolspelers of figuren. De acteurs of figuren worden in animatie een karakter genoemd. Hoe moeten zij eruitzien? Krijgt het karakter drie ogen, een grote of een kleine mond, welke kleur ogen en ziet hij er lief of juist boos uit? De filmmaker kijkt niet alleen naar uiterlijk, maar ook naar kleding of spulletjes/voorwerpen. Dat kan ook iets zeggen over het karakter! Een dier met een boek onder de arm zou bijvoorbeeld heel veel van lezen kunnen houden. We gaan kijken naar het volgende filmpje, let op alle karakters en hoe ze eruit zien!

- Bekijk het filmpje '[De neus van Cleopatra](#)' - wachtwoord: [ISART2016](#) (zie ook [www.okvo.nl](#)).
- Laat werkblad 2.1 zien. In de film 'De neus van Cleopatra' komen duidelijke karakters naar voren: de schilder, zijn hulpje, de wachters en Cleopatra en haar huisdier. Door de manier waarop de filmmaker het karakter heeft neergezet en getekend, heb je al snel door hoe het karakter zich voelt.

OPDRACHT 2: KARAKTER OP PAPIER

De leerlingen krijgen nu zelf een werkblad (2.2) en bedenken een karakter voor een film.

Daarvoor maken ze eerst een lijstje met eigenschappen.

Op het werkblad is ruimte om het karakter helemaal, van top tot teen, te tekenen. Daarnaast is er ruimte voor een close-up, alsof de camera heel dichtbij filmt. Dan is bijvoorbeeld de enge blik van een monster goed te zien of dat een koningin mooie, dure ringen draagt. De leerlingen maken een close-up van het gezicht van het karakter en van een ander deel van het karakter. Dat noemen we een detail. Animatiefilmers moeten tot in het kleinste detail alles bedenken en ontwerpen. De leerlingen bedenken ook wat de titel van de film wordt en wat voor soort film ze willen maken: een tekenfilm, stopmotion of computeranimatie en waarom?

LES 3

Vorbereidend: Geluid

De leerlingen krijgen een filmpje te zien over het geluid maken voor een film en gaan daarna zelf geluiden maken.

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: digibord voor vertoning film, materialen uit het klaslokaal om geluid mee te maken

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Opdracht 3: 25 minuten

Kerdoelen: 54

INTRODUCTIE DOOR DE LEERKRACHT AAN DE GROEP

Bijna alle geluiden die je hoort in een film worden er achteraf pas bij gemaakt. Voetstappen op het grind, een krakende deur... Al die geluiden worden na de opnames in een speciale geluidsstudio nagemaakt en toegevoegd. De persoon die deze geluiden opneemt in de studio, noem je een **foley-artiest**. In dit filmpje kan je zien hoe dat in zijn werk gaat.

>> Bekijk samen met je klas [het volgende filmpje](#) (6.57 minuten; staat ook op www.okvo.nl).

OPDRACHT 3: GELUID

Daag de leerlingen uit om zelf geluiden te maken bij een filmpje. Je laat onderstaand filmpje eerst zien, [zonder geluid \(5 min.\)](#).

- Welke geluiden kunnen de leerlingen onderscheiden?
Bijvoorbeeld: de deur en stoel die kraakt/knetterend vuur/sneeuw scheppen/drinken uit de mok. Noem er minstens drie.
- Verdeel de groep in 3. Elk groepje kiest een geluid dat net genoemd is. Laat de leerlingen nadenken over met welke attributen uit de klas je de geluiden zou kunnen namaken.
- Speel het filmpje nog een keer af en laat de leerlingen het geluid timen op het juiste moment.
Gaat dit goed? Probeer meer geluiden uit.
- Speel het filmpje af met geluid. Lijkt het op wat de leerlingen gedaan hebben?

>> Zet het filmpje [Hey Deer](#) aan - ZONDER GELUID!

LES 4

Zelf een animatie maken!

De lessen van audiovisueel kunnen worden afgesloten door het maken van een eigen animatie. Dat kan op verschillende manieren:

1. Online een 'flipbook' maken (opdracht 3.1)
2. Met een gratis app een animatie maken (opdracht 3.2)

Kies er één uit of laat jouw leerlingen kiezen!

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: werkblad 3.1 of 3.2

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Opdracht 4.1 of 4.2: 25 minuten

Kerdoel: 54

OPDRACHTEN

Opdracht 4.1: Online een flipbook maken

Zie werkblad 4.1 voor de werkbeschrijving.

OF

Opdracht 4.2: Met een gratis app een animatie maken

Kijk eens in de appstore naar de gratis app Stop Motion Studio. Hiermee kan je heel makkelijk zelf een animatie maken. Fantaseer er op los, want je weet het: alles kan met animatie!

>> Klik hier voor uitleg over de [Stop Motion Studio App](#).

LES 5

Reflecterend: Recensie

De leerlingen hebben het filmprogramma in Groene Engel bekeken. In deze les gaan de leerlingen een recensie schrijven over een van de filmpjes die ze gezien hebben.

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: digibord voor vertoning werkblad met alle films, schrijfpapier, werkbladen 4 en 4.1

Vorbereidingstijd: 10 minuten

Opdracht 5.1: 30 minuten (afhankelijk van tijd die je geeft om te tekenen)

Kerdoelen: 54 en 55

OPDRACHTEN

Opdracht 5.1: Recensie schrijven

Na afloop van het filmprogramma in Groene Engel heeft elke leerling via een scheurbiljet aangegeven wat zijn of haar favoriete animatiefilm was.

Tijdens deze les gaan ze een recensie schrijven over een van de films die vertoond is. Dat kan dus een recensie zijn over de favoriete film, maar een leerling mag natuurlijk ook een recensie schrijven over een film die ze niet mooi of goed vonden.

- Laat op het digibord werkblad 5 zien met daarop alle filmpjes die ze gezien hebben in Groene Engel. Uit deze filmpjes kunnen ze er één kiezen waar ze een recensie over schrijven. Op werkblad 5.1 kan de recensie worden gemaakt.
- Bespreek eventueel enkele recensies.

We vinden het erg leuk om de recensies te ontvangen!

OVER OKVO

BIJ OKVO MAKEN LEERLINGEN KENNIS MET KUNST EN CULTUUR IN OSS!

Alle kinderen in Oss moeten een kans krijgen om kennis te maken met de wereld van kunst en cultuur. Daarom werken alle culturele aanbieders in Oss in een partnerschap samen met het primair onderwijs om dit doel te bereiken.

Met het OKVO Basismenu:

1. Komen leerlingen gedurende hun gehele basisschoolperiode in aanraking met alle disciplines: theater, muziek, dans, cultureel erfgoed, literatuur, beeldende kunst en audiovisueel.
2. Gaan de leerlingen op bezoek bij alle culturele instellingen in Oss.
3. Worden de docenten voorzien van hoogkwalitatief lesmateriaal.
4. Worden de docenten ondersteund in kennis over cultuureducatie door middel van onderwijsbijeenkomsten.
5. Is aan de [kerndoelen](#) van kunstzinnige oriëntatie, oriëntatie op jezelf en de wereld en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs voldaan wanneer het Basismenu is doorlopen.

Scholen zijn al jarenlang erg tevreden over OKVO (samenwerking, organisatie en uitvoering) en geven gemiddeld een 7,6!

PARTNERS

OKVO is een samenwerkingsverband van lokale culturele instellingen:

Bibliotheek Oss, Groene Engel, Theater De Lievekamp, Museum Jan Cunen, Muzelinck en Stadsarchief Oss.

COLOFON

Redactie en coördinatie:

OKVO, Osse Kunstinstituten Voor het Onderwijs i.s.m. Cultuurpodium Groene Engel

Subsidiëring: Gemeente Oss

Vormgeving: 2VORM grafisch ontwerp studio

